

**Kehityspoliittisen toimikunnan puheenjohtajan ja pääsihteerin lausunto
Suomen Akatemian kehitystutkimuksen strategialuonnokseen
11.8.2005**

Viite: Kommenttipyyntö 1.7.2005

Kehityspoliittisen toimikunta kiittää Suomen Akatemiaa ansiokkaasta kehitystutkimuksen strategian luonnoksesta sekä mahdollisuudesta kommentoida sitä. Toimikunta tukee linjauksen perusajatuksia kehitystutkimuksen kasvavasta tukemisesta ja aseman tarkentamisesta suhteessa muuhun tutkimukseen.

Kehitystutkimus on ensiarvoisen tärkeää Suomen kehityspolitiikalle. Sitä tulee lisätä ja tehostaa samalla kun kehityspolitiikan voimavarat ja aktiviteetit lisääntyvät. Analyttinen tieto on kehityspolitiikan edistämiseksi avainasemassa, ja kehitystutkimus on yksi tärkeä tapa tuottaa politiikan päätöksenteolle tarvittavaa tietoa. Tämä voi tapahtua sekä tilaustutkimuksen että itsenäisen akateemisen tutkimuksen avulla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kehitystutkimuksen hyödyntämiseen Suomessa ja kansainvälisesti.

Strategialuonnoksen analyysit politiikkarelevanssista ja kehitystutkimuksen aihepiirin monipuolisuudesta ovat hyviä (s.5-7). Kehityspolitiikan johdonmukaisuus- ja vaikuttavuusponnistusten kannalta kehityspolitiikan ja sen tulosten ja vaikutusten analyysi sekä analyysikapasiteetin vahvistaminen on ensiarvoista.

1. Toimikunta yhtyy linjauksen perusnäkemykseen, että kehitystutkimuksen tulee olla itsenäistä, kriittistä ja tutkimuksen lähtökodista arvioitavaa. On kuitenkin syytä tarkentaa kehitystutkimuksen politiikkarelevanssin ja itsenäisyyden rajaa. Tutkimuksen politiikkarelevanssin ei tule tarkoittaa sen yhdensuuntaisuutta kehityspolitiikan tavoitteiden kannalta; tutkimusta ei pidä valjastaa palvelemaan kulloinkin vallalla olevaa kehityspoliittista linjaa. Tutkimus, joka tarkastelee kriittisesti ja itsenäisistä lähtökohdista vallalla olevaa linjaa, voi olla mitä politiikkarelevanteinta.

Strategialuonnoksessa korostetaan myös kehitystutkimuksen hyödynnettävyyden lisäämistä. Toimikunta tukee tätä tärkeää pyrkimystä linjauksessa esitetyin tavoin. Kehityspoliittisen toimikunnan kaltaiset foorumit ovat hyviä esimerkkejä politiikan tekijöiden, tutkijoiden ja muiden toimijatahojen kohtaamispaikoista, joita tulisi hyödyntää nykyistä enemmän.

2. Toimikunta pitää kehitysmaiden tutkimuskapasiteetin vahvistamista yhtenä kehitystutkimuksen päätehtävänä. Ulkoasiainministeriön suunnitelma uudesta rahoitusikkunasta suomalaisten ja kehityismaalaisten tutkimuslaitosten institutionaaliseen yhteistyöhön on hyvä. Tämän tulisi sisältää myös yliopistot. Tarkoitukseen on varattava riittävä määräraha ja yhteistyöhön on käytävä riittävän pitkällä aikaperspektiivillä. Institutionaalisen yhteistyön puitteissa pitäisi myös olla mahdollista lähettää suomalaisia opiskelijoita ja jatko-opiskelijoita kehitysmaihin. Strategia painottaa oikein kehitystutkimuksen tutkijakoulutuksen ja erityisesti kenttätutkimusten tarpeita.

Osana yhteistyötä tulisi olla kehityismaalaisten jatko-opiskelijoiden koulutus suomalaisten ja kehityismaalaisten yliopistojen yhteistyönä. Olennaista on myös huolehtia kehityismaalaisten tutkijoiden tutkimustulosten tunnetuksi tekemisestä myös suomalaisten yliopistojen ja muiden toimijoiden

Kehityspoliittinen toimikunta
Development Policy Committee

keskuudessa. Strategia ottaa tärkeän kannan todetessaan, että "mikäli Suomessa aletaan periä lukukausimaksuja EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta, on tärkeää, että luodaan rahoitusjärjestelmä kehitysmaista tulevia vähävaraisia opiskelijoita varten" (s.19).

3. Suomen Akatemian hallinnoimaa, Akatemian ja UM:n yhteistä tutkimusmäärärahaa on syytä kasvattaa. Se tulisi strategialuonnoksen mukaisesti käyttää lähinnä suurempiin monitieteisiin, kehitysmaiden tutkimuskapasiteettia vahvistaviin hankkeisiin, joskin siitä pitäisi voida rahoittaa myös rajatumpia kehitystutkimuksen kannalta perusteltuja tutkimushankkeita.